

Esther Gerritsen

Dorst

DE GEUS

Het is de eerste keer in haar leven dat Elisabeth haar dochter onverwachts treft. Ze komt van de apotheek op de Overtoom, wil net oversteken naar de tramhalte als ze haar dochter ziet fietsen aan de andere kant van de straat. Haar dochter ziet haar ook. Elisabeth staat stil. De dochter stopt met trappen maar remt nog niet. De hele Overtoom zit tussen hen in, twee fietspaden, twee rijbanen en een dubbele trambaan. Elisabeth weet meteen dat ze haar dochter moet vertellen dat ze doodgaat en ze lacht als iemand die van plan is een grap te vertellen.

Vaak weet ze niet wat ze tegen haar dochter moet zeggen, maar nu heeft ze toch echt iets. Onmiddellijk daarna beseft ze dat zoiets niet te enthousiast gebracht mag worden en misschien ook niet nu. Ondertussen steekt ze de Overtoom al over en denkt aan haar huisarts, die almaar vraagt: 'Deel je het wel met mensen?' en hoe fijn het zou zijn als ze bij een volgend consult het goede antwoord kan geven. Ze loopt tussen twee auto's door. Haar dochter remt en stapt van haar fiets. Elisabeth houdt de plastic apotheektas met morfinepleisters en hoestdrank stevig vast. De tas is het bewijs van haar ziekte, alsof haar woorden het nooit alleen

af kunnen, en de tas is ook al het excuus. Omdat ze het echt niet zo had willen zeggen, hier, zo ongepast op straat, maar de tas had haar al verraden. Toch? Ja? Ook steekt Elisabeth zo abrupt de Overtoom over, vlak achter een tram langs, omdat het niet hoort, haar kind aan de overkant en zij hier. Een dochter hoor je niet onverwachts te treffen.

Ooit was de dochter er doorlopend, en toen ze er later niet was, had Elisabeth haar zelf ergens afgeleverd. Nog later was er een bezoekenregeling en de laatste jaren was er niet veel, maar in ieder geval bleven de verjaardagen. Altijd was het duidelijk en ze had zichzelf aangewend niet aan de dochter te denken als de dochter er niet was. Ze bestond op afgesproken tijden. Maar nu fietst zij daar, terwijl er niets is afgesproken en daarom klopt het niet en moet er iets opgelost, veranderd, bijeengevoegd, moet ze nu nog een trambaan over, vlak na de taxi die claxonneert en die haar jas doet opwaaien. Haar dochter trekt haar fiets het trottoir op. De laatste rijbaan is leeg.

Elisabeth ziet meteen dat haar dochter weer dikker is geworden en ze zegt snel: 'Heb je je haar nu nog korter geknipt?' omdat ze als de dood is dat haar dochter het aan haar ziet, die gedachte over dat dikke. Elisabeth praat graag over hun haar. Ze hebben dezelfde kapper.

'Nee,' zegt haar dochter.

'Andere kleur dan?'

'Nee.'

'Nog steeds dezelfde kapper, toch?'

'Ja.'

'Ik ook,' zegt Elisabeth.

Haar dochter knikt. Het begint zacht te regenen.

'Waar ga je heen?' is te bemoeizuchtig, daarom maar: 'Maar jouw huis is toch in Oost?'

'Ik moet eruit, binnenkort.'

'O,' zegt Elisabeth, 'dat wist ik niet.'

'Hoe had je dat ook moeten weten?'

'Dat ... weet ik niet.'

'Ik weet het zelf net.'

'Nee, dan had ik het niet kunnen weten.' Het gaat harder regenen. 'We worden nat,' zegt Elisabeth.

Onmiddellijk maakt haar dochter aanstalten om weer op haar fiets te stappen en ze zegt: 'We bellen wel, ja?'

'Monstertje van me,' zegt Elisabeth. Zo noemde haar vader haar altijd. Nog steeds. Als hij het zegt, klinkt het grappig. Haar dochter kijkt haar aan met open mond. Dan bewegen haar lippen. *Ga weg*, zegt ze, zonder geluid. Het is niet de bedoeling dat Elisabeth het hoort en dat respecteert ze; ze heeft pijn in haar maag, maar ze heeft het niet gehoord. Het korte haar van haar dochter ligt plat en nat op het hoofd. Elisabeth denkt aan handdoeken en wil haar dochter afdrogen, maar haar dochter draait zich van haar af, één voet al op de trapper.

Dus moet Elisabeth wel zeggen: 'Ik heb een nieuwtje.' Gelukt. Haar dochter kijkt weer om.

'Wat dan?'

'Sorry,' zegt ze, 'ik breng het helemaal verkeerd, het is niets leuks.'

'Wat dan?'

'Maar ik wil ook niet dat je het te zwaar opvat.'
Langzaam tilt ze haar plastic apotheektas omhoog.
Met twee handen houdt ze de tas voor zich, het logo
duidelijk zichtbaar. 'Jij zult wel denken: waarom is ze
niet op haar werk?'

Haar dochter kijkt niet naar de tas.

'Wat?'

'Ik kom net van de apotheek.'

'En?'

'Het is de dokter. Hij zegt het.' Ze laat de tas zakken.

'Wat zegt de dokter?'

'Dat ik het moet delen.'

'Wat, mama?'

'Dat ik misschien doodga. Maar we weten niet wan-
neer, hoor. Het kan nog maanden duren.'

'Doodga?'

'Vanwege de kanker.'

'Kanker?'

'Het is maar een verzamelnaam voor heel veel ziek-
ten eigenlijk, het klinkt alleen zo akelig.'

'Wat heb je dan?'

'Och, dat is een heel technisch verhaal.'

'Hè?'

'Het is begonnen in mijn nieren, maar ...'

'Sinds wanneer?'

'Dat moet al jaren gaande zijn.'

'Nee. Hoelang weet je dat al?'

Elisabeth denkt aan de kapper, aan wie ze het als
eerste vertelde. Daar komt ze om de maand en de

nieuwe afspraak is deze week. Het moet dus in ieder geval langer dan ...

'Hoelang, mama?'

'We worden echt heel nat als we hier blijven staan.'

'Hoelang?'

'Ik ben aan het tellen.'

'Dagen? Weken?'

'Ik tel.'

'Maanden?'

'Neueu, geen maanden.'

'Jezus.' Haar dochter lijkt boos.

'Ik had het niet moeten zeggen, hè?'

'Maar ... doen ze er iets aan?'

'Nu even niet, nee.'

'Ze gaan er iets aan doen?'

'Als ze er iets op weten wel.'

'En weten ze dat?'

'Nu even niet.'

'... en dus?'

'Sorry,' zegt Elisabeth, 'ik had het niet zo moeten zeggen. We worden hartstikke nat.' De tas verbergt ze nu achter zich.

'Dat je ... misschien ... maar niet zeker?'

'Het is niet waarschijnlijk dat je met zoiets nog lang leeft.'

'Niet waarschijnlijk?'

'Waarschijnlijk niet.'

'Jezus.'

'We moeten maar even bellen. We bellen. Ja? Bellen we?'

En dan gaat Elisabeth zo snel mogelijk weer terug de Overtoom over. Ze glijdt uit op de eerste trambaan, maar komt onmiddellijk weer overeind. Zo snel als ze naar haar dochter toe wou, zo snel, nee sneller, wil ze nu van haar vandaan. De trams bellen en Elisabeth denkt aan hoe haar dochter haar kamer schilderde.

‘Ik begin gewoon te schilderen,’ zei ze eens, ‘als ik daar zin in heb. Ik trek geen oude kleren aan, ik plak niks af, want als ik aan alle voorbereidingen denk, heb ik al geen zin meer. Ik begin gewoon, en dan ben ik achteraf net zo lang bezig met de troep opruimen en de vlekken weghalen als met het schilderen zelf.’

Dat was exact wat Elisabeth zojuist had gedaan. Ze was gewoon begonnen, op het verkeerde moment, op de verkeerde plek, in de verkeerde kleren. Ze had het in één keer gedaan en nu moest ze alleen nog maar de troep opruimen en hopen dat het daarna beter was dan voor ze aan de klus begon.

Zonder om te kijken loopt ze naar de tramhalte en denkt aan haar kapper, met wie de gesprekken nooit misgaan. De woorden tussen haar en de kapper rinkelen als muntgeld, het zijn snelle, korte melodieën.

‘Wat ik nou toch heb.’

‘Nou?’

‘Die pijn in mijn rug, hè ...’

‘Ja, dat zei je.’

‘Is toch kanker.’

‘Meen je niet.’

‘Het zit helemaal vol.’

‘Och, meid.’

'Ik heb het zelf gezien. Op de foto's.'

'En nu?'

'Nu kijken ze of ze het kunnen stoppen.'

'En kunnen ze dat?'

'Gaan ze kijken.'

'Gaan ze kijken.'

'Ja.'

'Kind.'

'Niet tegen het meisje zeggen, dat jij het als eerste wist.'

'Ze weet het nog niet?'

'Zo vaak zie ik haar niet.'

'Nee hè?'

'Niet vaker dan jij.'

'Ze moet weer geverfd.'

'Verft ze het?'

'Highlights.'

Geen woord is ongepast bij de kapper. Als hij haar haar föhnt, spreken ze luid. Ook woorden die op andere plekken gefluisterd worden, mag zij daar boven het lawaai uit schreeuwen.

Dan roept de kapper: 'Die vrouw hierboven is niet helemaal goed!'

Elisabeth vraagt: 'Wat heeft ze dan?'

De kapper zegt: 'Beroerte, denk ik.'

Elisabeth: 'Praat ze raar?'

De kapper zet de föhn uit en doet de bovenbuurvrouw na.

Soms zit er een klant te wachten, een man die een tijdschrift leest. Natuurlijk weet de kapper dat hij alles

hoort, maar dat kan de kapper niet deren. De kapper spreekt niet met klanten die niet aan de beurt zijn. Elisabeth heeft moeite met de stille getuige. Zo iemand die er altijd wel lijkt te zijn. Iemand die doet alsof hij niets opmerkt, maar met zijn bestaan de dingen toch ongepast maakt.